

Komentář k testům z 10. 5. 2018 (JAP111b)

Věnujte pozornost následujícím bodům:

- Pro některá vyjádření v japonštině zatím nejsme gramaticky vybaveni. Nezbyvá proto než se spoléhat na výbavu lexikální (tj. idiomatické). Týká se to např. vyjádření „po jídle“.
- Ujasněme si prototypickou tranzitivní konstrukci v japonštině. Ta má schematickou formu

NP₁ が NP₂ を V.

Kromě schematické formy má také schematický obsah („význam/funkci“), který lze popsat přibližně jako „Aktivní entita (konatel, nejčastěji člověk) působí na neaktivní entitu (objekt, často neživá věc) z vlastní vůle/zodpovědnosti; toto působení může (ale nemusí) mít za následek změnu v podobě/povaze objektu“. Aktivní konatel je vyjádřen jako NP₁. Neaktivní objekt je vyjádřen jako NP₂.

Příklady tranzitivní konstrukce jsou mj.

田中さんがビールを飲みます。

妹がチョコレートを食べました。

先生が手紙を書きません。

父がテレビを見ています。

Použití pádové partikule を je dáno pádem, který tato partikule označuje. Tento pád (někdy se klasifikuje jako „akuzativ“) je dán konstrukcí, v níž se dané substantivum ve vztahu ke slovesu vyskytuje (této konstrukci říkáme „tranzitivní“). Ne všechna slovesa se mohou vyskytovat v tranzitivních konstrukcích (ta, která mohou, se někdy klasifikují jako „tranzitivní/přechodná/předmětová“ slovesa). Užití partikule を (tj. výskyt daného pádu) má určitou sémantickou motivaci – takovou, která je nastíněna výše v popisu sémantického schématu tranzitivní konstrukce.

- Ujasněte si rozdíly mezi vyjádřeními nutnosti („musí“) a doporučení („měl bys/neměl bys“). Ujasněte si funkce doporučení (např. zda mohu něco doporučovat sám sobě apod.).
- Ujasněte si formální náležitosti pro vyjádření nutnosti a doporučení. Pro vyjádření nutnosti jsme si zmiňovali více forem. Doporučuji raději dokonale ovládat jednu než neovládat několik.
- Ohýbání predikativů a jejich zapojení do konkrétních konstrukcí musíte ovládat bezchybně. Bez prostých tvarů kladných i záporných nelze vytvářet některé klíčové konstrukce. Výraz s morfémem zdvořilosti může být v klauzi/větě jenom jeden. Je-li zdvořilý tvar *dešó*, musí být těsně předcházející predikativ ve tvaru prostém.
- Ujasněte si funkci spojovacího výrazu ので (nejedná se o kondicionál, nejedná se o prosté paralelní přiřazení klauzí/vět...).
- Ujasněte si některé méně frekventované znaky *hiragany* (!).

- Ujasněte si příslovečné tvary adjektiv (obou druhů).
- Konstrukce (derivovaná slovesa) se *sugiru* neoznačují samy o sobě změnu stavu.
- Ujasněte si různé japonské ekvivalenty českého „být“.
 - Karel je student.
 - Karel je pohledný.
 - Karel je ve škole.

Taktéž si ujasněte různé japonské konstrukce s *aru*.

- 本です (本である)
- 本がある
- かばんにある

apod.

J. Matela